

Hormonstörande kemikalier och barns hälsa.

Under den rubriken talade professor i folkhälsovetenskap Carl-Gustaf Bornehag 19 september 2016.

Han började med att det inte är någon ny företeelse att djur byter kön. 1962 gav Rachel Carson ut *Tyst Vår* där hon beskriver att bekämpningsmedel sprids i naturen och det dödar mer än vad som är önskvärt. Theo Colborn visade på 80-talet hur syntetiska kemikalier överfördes från vuxna djur till avkomman hos fåglar, däggdjur och fiskar och påverkade deras utveckling med bl a minskad fertilitet. Hon har också konstaterat beteendeförändringar hos barn.

Det här handlar inte om gifter. Det handlar om hormonstörande ämnen (EDC) som stör kroppens endokrina system och ger skadliga effekter på organismen. Hormonsystemet kommunicerar, styr och stoppar meddelanden som metabolismen, sexuell utveckling och tillväxten i människor och djur. EDC ger inte någon påvisbar sjukdom men ger effekter som kan ge störningar flera generationer framåt.

Om den gravida kvinnan har varit utsatt för svält har kroniska sjukdomar kunnat påvisas åtskilliga år senare hos den då vuxne. Forskaren David Barker har visat att en ogynnsam miljö i livmodern samt under spädbarnstiden kan vara kopplat till risker för kroniska sjukdomar senare i livet precis som vid svält. Stress, infektioner, dålig näringsupptagning, mediciner och omgivningskemikalier kan påverka flera decennier senare. De fett- och vattenavstötande högfluorerade ämnen (PFAS) misstänks ge liknande fenomen. Dessa ämnen finns runt omkring oss i textilier, brandskum, livsmedelsförpackningar, rengöringsmedel m.m. Det är stabila ämnen som inte bryts ner utan ansamlas i organismer och i vattentäkter.

EDC påvisar ingen sjukdom som hormoslyr gjorde på 60-talet. Växtbekämpningsmedlet var rena giftet som orsakade cancer och fosterskador. De hormonstörande ämnena får vi direkt i oss via huden men också genom vattnet, födan och inandning. Att de ger effekter som svårigheter att få barn, könsutveckling och hjärnans utveckling är

Visst är det konstigt att ämnen som påverkar hormonsystemet får finnas i allt från tvål till hårspray? Naturskyddsföreningen vill nu få oss medvetna om vad vi smetar på oss och om möjligheten att välja bort hormonstörande ämnen, plaster, PFAS och allergener.

Köp de miljömärkta hygienprodukterna märkta med Bra Miljöval eller Svanen. Ännu finns det få men konsumenten kan påverka genom att köpa eller fråga efter dessa märkningar.

Föreningen jobbar aktivt för att få med hormonstörande ämnen i lagstiftningen, så att de kan börja förbjudas i konsumentprodukter.



Bra Miljöval



SVANEN